

Aan
de gemeenteraad van
Ouder-Amstel
Kopie

Van
college van burgemeester en
wethouders

Datum
4 oktober 2016

Betreft
Beantwoording vragen uit commissievergadering 29 september 2016 over erfgoedbeleid

Is aanwijzing op vrijwillige basis mogelijk?

Het is technisch mogelijk aanwijzing op vrijwillige basis te doen, zie bijvoorbeeld gemeente Westerveld. (<https://erfgoedstem.nl/college-stemt-met-vrijwillige-gemeentelijke-monumentenlijst/>)

Dit moet worden vastgelegd in de erfgoedverordening.

Het is echter niet wenselijk omdat daarmee het algemeen belang van het behoud van een pand niet kan prevaleren indien de eigenaar niet wenst mee te werken. Monumentenzorg is al jaren geen hindermacht meer; het (her)gebruik van monumentale panden staat voorop bij de behandeling van verbouwingsaanvragen.

Onderhoud waarbij het uiterlijk niet verandert is vergunningsvrij.

Voordelen van gemeentelijke monumentenstatus:

- Eigenaar krijgt extra begeleiding van erfgoedcommissie als hij wil verbouwen, wat de waarde van zijn pand verhoogt na de verbouwing.
- Raad kan overwegen vrijstellen van leges bij omgevingsvergunning in te stellen. Dit werkt goed; het is een service die niet-monumenten niet krijgen. Let op: dan ook overwegen of dat dan ook voor eigenaren van rijksmonumenten geldt.
- Raad kan overwegen lidmaatschap van de Monumentenwacht te geven, dat werkt preventief en helpt mensen bij het stellen van prioriteiten bij het onderhoud van hun pand. (inspectieabonnement kost jaarlijks 42,50 euro per pand, <http://monumentenwachtnoordholland.nl/abonneren/>)

Gang van zaken die wordt voorgesteld:

- Gemeente stelt lijst op van potentiële monumenten in samenspraak met Werkgroep Cultureel Erfgoed.
- Eigenaren van potentiële monumenten ontvangen een brief waarin wordt uitgelegd dat de gemeente voornemens is het pand te beschermen gezien de bijzondere kwaliteit, met de vraag of een onderzoeker op bezoek mag komen om interieur te bekijken en informatie te verstrekken over de gevolgen en andere vragen te beantwoorden.

Gevolgen bescherming zijn:

Een eigenaar moet bij een ingrijpende verbouwing een omgevingsvergunning monument aanvragen. Hij/zij krijgt dan vanuit de gemeente extra advies en begeleiding van de verbouwing om deze kwalitatief zo goed mogelijk te laten uitvoeren binnen de financiële mogelijkheden van eigenaar.

Bij sloop moet een sloopvergunning worden aangevraagd.

Na dit gesprek kunnen mensen aangeven als ze het echt niet willen. Het college zal het bezwaar serieus meewegen in de beslissing om het al dan niet aan te wijzen.

Als het college besluit tot aanwijzing kan eigenaar naar de rechter gaan. Dan wordt publiek belang afgewogen tegen privaat belang. De ervaring leert dat, mits de voorlichting vooraf goed is, slechts een zeer klein percentage deze stap zet.

Waar is het juridisch geregeld dat aanwijzing van gemeentelijke monumenten een verantwoordelijkheid is van B&W?

Normaliter is in de erfgoedverordening opgenomen dat het een bevoegdheid is van het college. De Raad controleert en stelt kaders. Je kunt ook vastleggen dat het raadsbevoegdheid is, maar dat maakt het hele proces omslachtig, lange vergaderingen worden nodig om alle potentiële monumenten gedegen te behandelen en het proces wordt minder overzichtelijk voor burgers.
(zie Erfgoedverordening Artikel 5)

Wat zijn mogelijkheden om te handhaven als eigenaar zijn monument verwaarloost?

In de erfgoedwet staat (met een verwijzing naar de monumentenwet) dat het verboden is een beschermd monument te beschadigen of te vernielen. Samen met de instandhoudingsplicht uit de Wabo zijn dit instrumenten om een eigenaar aan te schrijven. Wel dient de gemeente dan goed duidelijk te kunnen maken dat de gevolgen van de verwaarlozing kunnen leiden tot het verval van een monument. Hier zijn in den lande vele voorbeelden van.

De benoeming van een gemeentelijk monument is dus sterker dan de bescherming die de Wabo biedt.

Om verval te voorkomen is het mogelijk het lidmaatschap van de Monumentenwacht cadeau te geven, dat werkt preventief.

Wat betekent de term "cultuurgoed" in de verordening artikel 3?

Deze term wordt bepaald in de Erfgoedwet, Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen van de erfgoedwet, Artikel 1.1. Begripsbepalingen

(<http://cultureelerfgoed.nl/dossiers/erfgoedwet>)

cultuurgoed: roerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed;